

Lavastaja-koerograaf Marina Kesleri ballett „Anna Karenina“ Dmitri Šostakovitši muusikale, nimiosas Eesti Rahvusballleti nooremsolist Anna Roberta.

MARINA KESLER: „Olin esietenduse äräjäämise pärast ikka väga nõrdinud ja nukker.“

„Balletinominatsioon oli ka teisi väärilisi kandidaate, ega komisjonil kerge olnud,“ sõnab balleti „Anna Karenina“ koerograaf-lavastaja Marina Kesler, balletiauhinna laureaat. „Mina ei oskaks balletiauhinna nominente võrrelda, sest kõik on omamoodi head.“ Ses mõttes oli tänavune auhind Marinale ikkagi omajagu ootamatu ja üllatav, samamoodi kui tema päris esimene töö balletitrupiga „Libahunt“. Toona, aastal 2008, pälvis ta samuti balletiauhinna.

„Ju see pidi siis niimoodi juhtuma, et „Anna Karenina“ selle auhinna sai!“ öhkab Marina. „Lavastajana saan ma aru, et see on väga suur koostöö. Minu kui lavastaja poolt on idee ja usk see idee läbi suruda, veenda oma kunstnikku, tantsijaid ja tehnilist personali pluss ka dirigenti. Et kõik see, mida mina oma peas välja mõtlesin, on väärt seda, et teha kaks aastat tööd. Ning see kõik ei tähenda seda, et ma oma sisimas olen iga asja peale kindel – kindlasti mitte! Aga on tahe oma fantaasiat ja loomingut laval näha. See ei ole pelgalt minu preemia, vaid meie kõigi preemia. Olen väga tänulik inimestele, kes soovisid minuga koos „Anna Karenina“ teha.“ Kunstnik Reili Evertit, kellega Marinal on teineteisemõistmine mitte poolelt sõnal, vaid suisa komakohalt, tõstab lavastaja eriti esile. Kõige paremas mõttes.

Möödunud kevadel ühes koroonakriisiga teatreidki tabanud lukkumine loopis kõikaid ka „Anna Karenina“ tegijate kodaraisse. „Sesse aega jäid meie lavaproovid ning esietendus,“ meenutab Marina, et „Anna Karenina“ esietendus pidanuks toimuma täpselt teatripäeval, 27. märtsil. „Olin esietenduse äräjäämise pärast ikka väga nõrdinud ja nukker.“ Tagasi proovidesse pääses trupp alles mais-juunis, sedagi rühmakaupa. Augustis tabas Marinat uus hoop: teise koosseisu krahv Vronski osatäitja lahkus Eesti Rahvusballlest ning tuli leida uus artist. „Pidime kiiresti kellegi välja õpetama ja see oli päris keeruline, lavaproovid juba ju käisid,“ lausub Marina, kes kullipiigul otsis tantsijat vene aadlikust ohvitseri rollile. Leidiski. Needki tantsijad, kes kevadel traumade käes vaevlesid, olid augustiks tervenunud, kostüümid-dekoratsioonid olid valmis ning erinevalt mõnest muust lavastusprojektist, mis kaugesse tulevikku nihutati, sai „Anna Karenina“ 1. septembril uhkelt esietenduda.

„Julgen öelda, et võib-olla ei läinudki meil kõige hullemini,“ poeetab Marina. „Juhtus ka niimoodi, et kõik „Anna Karenina“ etendused pandi mängukavva septembrikuuks, tavaliselt nii ei tehta. Mõtlesin, miks nii, aga tagantjärele seda vaadates, oli hea – inimesed said balleti ära vaadata. Hiljem algasid uued lockdown'id: mitu korda istusime teatrisiseselt isolatsioonis, etendused hakkasid ära jääma ja praeguseni välja. Loodame, et saame maikuus ikka uuesti lavale.“

Ehkki mullukevadine paus jättis Marina esietenduseta, oli see halvas ka head. „Jalutasin väga palju ja magasin väga palju, eriti alguses,“ tunnistab ta. „Kogu lavastusperioodi ajal ei saanud ma eriti magada, sest kogu aeg tulid koreograafid pähe. Pidin sellest lahti saama! Sel ajal vaatasin väga palju online'ist, näiteks Peterburi Maria teatri, Hamburgi Balleti, Inglise Kuningliku Balleti, Zürichi Balleti ja Soome Rahvusballleti etendusi – kui teatri-pausi poleks tekkinud, ei oleks ma saanud lähima kümne aasta jooksul neid etendusi näha.“ **AIGI VIIRA**

Juhataja Katrin Roht
Tel 614 4058
katrin.roht@ohtuleht.ee

JUHAN ULFSAK:

„Linn oli lockdown'is ja „Pigem ei“ plakatid laperdasid selles tühjuses.“

LAVASTAJAAUHIND:
Juhan Ulfsak – „Pigem ei“
(Von Krahli teater ja
Ekspeditsioon)

AIGI VIIRA

aigi.viira@ohtuleht.ee

Von Krahli teatri ja Ekspeditsiooni lavastusel „Pigem ei“ oli möödunud kevadel õnne. Napilt enne koroonapausi august, 12. märtsil, sai mängitud esietendus. Seejärel läksid teatrid lukku ja „Pigem ei“ jäi piinarikkale ooterežiimile. „See oli, jah, eripärase saatusesega lavastus selles mõttes – midagi oli selles ka kaunist ja poeetilist, linn oli lockdown'is ja „Pigem ei“ plakatid laperdasid selles tühjuses,“ meenutab lavastaja Juhan Ulfsak.

„Samas, jah, eks see küsimus tekitas, et kuidas lavastus peale sellist pausi mõjub ja kuidas n-ö uues normaalsuses oma koha leiab.“ Lavastusel vedas teistki korda. Mängu-aeg siiski saabus. „Õnneks saime sügisel ikka natukene mängida,“ sõnab Juhan. „Kui-igi see hõrendatud publik ja maskid olid muidugi pisut ehmatavad – nii ju rock'n'roll'i ei kuulata. Aga eks selle võrra tuli rohkem pingutada ja näitlejad said sellega suurepäraselt hakkama.“

Ses lavastajaauhinnaga kroonitud lavaloo värvisevad normaalse maailma sambad, aga alates toonasest esieten-

TEATRIAUHINDADE VÖITJAD

Teatriliiigülesed auhinnad

- Lavastajaauhind – Juhan Ulfsak
- Kunstnikuauhind – Petri Tuhkanen
- Sõnalavastuste auhinnad
- Meespeaosatäitja auhind – Priit Vöigemast
- Naispeaosatäitja auhind – Marika Vaarik
- Meeskõrvalosatäitja auhind – Jõrgen Liik
- Naiskõrvalosatäitja auhind – Inga Salurand
- Eriauhind – Marius Ivaškevičius

Muusikaauhind

- Pavlo Balakin
- Priit Volmer

Balletiauhind

- Marina Kesler

Tantsuauhind

- Helen Reitsnik

Algupärase dramaturgia auhind

- Ott Kilusk – „Kirvetüü“

Salme Reegi nimeline lasteteatri auhind

- Mare Tommingas

Ants Lauteri nimeline auhind

- Hendrik Toompere jr

- Kaspar Velberg

Eesti näitlejate liidu auraha

- Andres Ots

Täispikka nimekirja loe

ohtuleht.ee/1029863

dusajast pole tavanormaalsusest paljut enam järele jäänudki. On pandeemia ja teravishoiukriisi, keskkonnakriisi ja vaimne kriisi. Küsimusele, mida on see võnkes ja liigestest lahti aeg Juhanile õpetanud, kostab ta vastuseks: „Õpetanud ei ole ta peale selle, et käsi tuleb pesta ja et teine inimene on potentsiaalne oht elule ja rahvamajandusele, mitte midagi. Võib-olla seda ongi õpetanud, kui palju ma tegelikult vajan inspiratsiooniks kollektiivset kohalolu, reisimist, baaris kunstimõla ajamist jne. Mind ausalt öeldes ei huvita teoretiseerimi-

ne selle üle, milliseks muundub viirus või kas edaspidi käib teater Zoomi kaudu. Võtan päev korraga ja ootan, et saaks öue minna, teisi inimesi näha ja siis hakata vaikselt vaatama, et kus me omadega oleme ja mida teha annab.“

Teisalt andis möödunud teatriaasta tükis oma pausidega inimestele aega. Mõni hakkas maja ehitama, teine remonti tegema. Mõni vaatas läbi kogu Netflixi, mõni luges läbi raamatukogutäie teoseid. Ses plaanis oli too vaikelu igas mõttes arendav. „Minul ja laiemalt Eestis ei olnud ju olukord üldse hull, võrreldes üle-

jäänud Euroopaga, kusjuures oli paradoksaalselt päris hea teatriaasta,“ tõdeb Juhan. „Oli palju häid tükke erinevates teatrites ja äkki just sellepärast, et neid hetki, kui sai midagi teha, hinnati rohkem. Kontsentreeruti ja tehti vähem, aga paremini. Võib-olla see siis oleks õppetund, kui soovite. Aga mul endal on hea meel, et sai tehtud mõned filmivõtted, Covidi-kiirtest ülepäeva ninas, ja esietendatud Kertu Moppeli ja Eesti Draamateatriga koostöös „Mefisto“ – loodetavasti saame seda sügisel edasi mängida.“

Ning kui Juhan väidab, et möödunud aasta oli paradoksaalselt hea teatriaasta, siis tõepoolest – üksi Von Krahli ja Ekspeditsiooni näide on selle kindlaks tõestuseks. Lavastajaauhinnale olid nomineeritud nii Juhan „Pigem ei“ kui ka Lauri Lagle lavastatud „Sa oled täna ilusam kui homme“. Kolleegid ja konkurendid? „Kindlasti me ei konkureerinud – pigem hoidsin Lauri lavastusele põialt, see oli kindlasti minu viimaste aastate lemmiklavastus Eesti teatris,“ lausub Juhan. „Ise ma tahakski öelda tänud Laurile, kes lavastama kutsus ja ka ise mängima soostus, ja üldse kõigile, kes sellele Krahli ja Ekspeditsiooni projektile kaasa aitasid, kuni toonase kultuuriministri Tõnis Lukaseni välja. Õnnitlused kõikidele laureatidele.“

MARIKA VAARIK: „Proovid on intiimne asi, sellest rääkida ei saa.“

„Proovid on alati emotsionaalsed, täis naeru, pisaraid ja ka õnnetunnet. Aga ka pettumust ja lootusetust,“ kirjeldab naispeaosatäitja auhinna pälvinud Marika Vaarik hetki, mis tõid talle tänavu tunnustuse rollide eest lavastustes „Pigem ei“ ja „Sa oled täna ilusam kui homme“. „Proovid on intiimne asi, sellest rääkida ei saa. See on nagu linnupesa peale puhumine – pojad jäetakse maha.“

Marika ütleb, et laval, publiku ees olles on emotsioonid hoopis midagi muud kui proovis. „Ennekõike energeetilisest mõttes. Need emotsioonid on ettearvamatus, võivad olla märksa tugevamad. Justkui kontrollitud, aga ometi liisandub sinna just selle õhtu muutuja X – seletamatu ja ainu-kordne, mida korrata pole võimalik.“

Rääkides eelmise aasta kevad- ja sügishooajast, mida iseloomustas ebakindlus ning suur teadma-

tus – teatrid olid kord lahti, siis jälle kinni –, tunnistab Marika, et loomulikult mõjus selline üles-alla hüplemine ennekõike emotsionaalselt. „Oo jaa. Meil oli „Pigem ei“ esietendus 12. märtsil möödunud kevadel ja järgmine etendus oli 12. septembril. Poole-aastane paus. Kõike tuli alustada otsast peale. See oli huvitav seetõttu, et meil oli paus. Vahepeal tõime välja

NAISPEAOSATÄITJA AUHIND:

Marika Vaarik – lavastused „Pigem ei“ ja „Sa oled täna ilusam kui homme“ (mõlemad Von Krahli teater ja Ekspeditsioon)

juba uue lavastuse „Sa oled täna ilusam kui homme“. Kuni tänaseni, praeguse pausini, on see olnud üks suur taastusproovide ja närvide mäng. Ma arvan, et kõigis teatrites on see periood olnud üks suur närvidemäng. Hullumeelne aeg.“

Ometi oskab Marika sellest ajast noppida üles ka midagi head. „Mullu nägin ma üle aastate kevade tulekut, looduse tarkamist. Sa olid justkui osaline selles. Sa nägid, kuidas pungad puul puhkesid, nägid lindude armuelu ja pesapunumist. Tarkav rohi, lilled, putukad, mesilinnud, puude

mahlad, lõhnad. See kõik oli imeiline. Lisaks pikad-pikad jalutus-käigud iga päev. Kogu Nõmme sai läbi jalutatud või siis jalgrattaga sõidetud. Ma olin omamoodi õnnelikum kui iial varem!“ tunnistab Marika lausa õhates.

Küll aga mahtusid Marikal sellesse aega ka mõned Zoomi proovid. „Need olid rohkem sellised ot-singuetapid või tekstialüüsid. Siisulisemaid proove aga selline vorm välja ei kannu. See lihtsalt ei toimi.“

Mõistagi on Marikal kahju, et ka tänavu, juba teist aastat järjest, jääb ära teatripidu, kus kord aastas oleks võimalik kohtuda paljude kolleegidega, aga ta võtab olukorda mõistusega. „Kahju on loomulikult. Aga küll varsti saab ka pidu. Kui tublid oleme, maski kanname ja kodus püsime ning lõpuks ka